

Worship

God

In

Spirit & Truth

Sambela Nzambe Na Molimo pe Na Solo

Bato mingi, soki bango nyonso te, sikawa mpe na ntango ya kala, basambelaki eloko moko. "Moto ya liboso azalaki kobanga bimoniseli nyonso ya nguya; azalaki kosambela makambo nyonso ya bozalisi oyo akokaki kokanga ntina na yango te. Botali ya nguya ya nguya ya bozalisi, lokola mipepe makasi, mpela, koningana ya mabele, kokita ya mabele, bangomba ya móto, móto, molunge mpe malili, ekamwisaki mingi makanisi ya moto oyo ezalaki kopanzana. Makambo ya bomoi oyo ekoki kolimbolama te, babengaka yango tii lelo 'misala ya Nzambe' mpe 'bantango ya kobombama ya Providence.'"

"Eyebani ete kati na nkama mitano kino nkama motoba ya mabota ya ndenge wana ezalaki na lisoló na yango moko ya lipanda ya bokoli ya bomoi mpe ya losambo oyo ekabwanaki mpenza moko na mosusu longola bobele boyokani ya pembeni ntango mosusu na bandelo ya bateritware na bango.

Baezipito ya kala bazalaki na Ra, nzambe na bango ya moi, mpe Osiris, nzambe ya mokili ya bakufi, nzokande Babilone, Grèce mpe Loma bazalaki kosambela banzambe ya masapo.

Lelo oyo eteni monene ya bato ya mokili ezali baklisto, Bayuda mpe Bamizilma oyo basambelaka Nzambe to Yehova, Nzambe ya Moize mpe ya Abrahama, to Allah, Nzambe oyo Bamizilma basambelaka. Ezali na bokeseni monene kati na mokomoko na bango mpe na kati na yango. Eteni mosusu ya ntina ya mokili ekangamaka na bindimeli lokola Lingomba ya Bouddha mpe Lingomba ya Hindu. Atako bongo, ezali na basusu lokola na bikólo ya kala oyo ezali na bindimeli na bango ya 'elimo' oyo eumeli mingi.

Bandakisa yango ezali komonisa ezaleli moko ya moboko ya moto oyo ezalaki banda na bozalisi, mposa ya kopesa lokumu mpe kosambela eloko moko boye.

Ezaleli ya motema ya moto ezali na ntina mingi mpo na Yesu alobaki "Okolinga Nkolo Nzambe na yo na motema na yo mobimba mpe na molimo na yo mobimba mpe na makanisi na yo mobimba. Oyo ezali mobeko monene ya liboso. Mpe ya mibale ezali lokola yango: Okolinga moninga na yo lokola yo moko. Na mibeko oyo mibale etali Mibeko nyonso mpe Basakoli".. Na sima Yesu alobaki mobeko ya sika: «Napesi bino ete bólingana: ndenge ngai nalingaki bino, bino mpe bosengeli kolingana.

Motema ya Biblia etalelami lokola kiti ya mayoki bamposa mpe mposa ya kolya mpe eyambami ndenge moko makoki ya mayele mpe ya bizaleli malamamu-atako oyo yango epesameli mpenza na molimo, .euti na Diksonere moko (The International Standard Bible Dictionary).

Mituna

1. Makambo ya kala emonisi ete banda ebandeli bato bazalaki kosambela eloko moko boye.
T. ___ F. ___ .
2. Bokeseni monene ezali kati na mangomba nyonso ndenge na ndenge mpe kati na yango.
T. ___ F. ___ .
3. Mibeko ya minene ezali
 - a. ___ Kolinga Nzambe
 - b. ___ Kolinga mozalani
 - c. ___ Bolingana
 - d. ___ Nyonso oyo tolobeli awa na likoló
4. Motema ya moto ezali kiti na ye ya mayoki, facilité morale, bomoto na ye ya kati.

T. ___ F. ___ .

5. Losambo ezali bolingo, losambo, limemya mpe te likambo moko boye oyo esalemi na makanisi moke to ata moke te.

T. ___ F. ___ .

Liteya 2.

Losambo ya Motema.

"Mpe Nzambe amonaki ete mabe ya moto ezali monene na mabele mpe ete makanisi nyonso ya makanisi ya motema na ye ezalaki kaka mabe ntango nyonso. Mpe ayamboli Nkolo ete asali moto na mabele, mpe yango epesaki ye mawa na motema na ye".

Mika akomaki na Bana ya Yisalaele kotuna "Nakoya na nini liboso ya Nkolo?" mpe na nsima apesaki makambo mingi oyo ekoki kosalema na lolenge ya mituna mosusu. Asukisaki boye: "Ee moto, alakisaki yo nini ezali malamumu. Mpe Yehova azali kosenga yo nini, bobele kosala bosembo, kolinga motema mawa, mpe kotambola na komikitisa elongo na Nzambe na yo"?

Yesu alobaki na Satana "sambela Nkolo Nzambe na yo, mpe salelá ye kaka". Epai na Bafalisai mosusu oyo bazalaki kobatela bonkóko, Yesu azongelaki maloba ya Yisaya 29:13 ete: "Bato oyo bakumisaka ngai na libándá na mbébu na bango kasi mitema na bango ezali mosika na ngai, basambelaka ngai mpamba, mateya na bango ezali bobele mibeko oyo bato bateyaka". Losambo mosusu ya mpambaesangisi baanzelu, bikeko, bato, bato oyo bayebi makambo te, mpe losambo ya zabolo.

Yesu apesaki nzoto na ye ya mosuni lokola mbeka kaka moko oyo ekokaki kolongola lisumu na moto. Nzambe andimaki likabo na ye kosekwisa Ye uta na lilita na bongo azwaki elonga likolo ya liwa mpe bokangami ya Satana likolo ya moto. Libaku ya bolimbisi mpe boyokani ekomaki mpo na baoyo banso baponaki kotia elikia mpe botosi na bango na Klisto. Baoyo bayokani na Nzambe na nzela ya bolimbisi ya masumu bamonisaka bolingo na bango na limemya, na lokumu mpe na losambo epai na Ye.

Moto amipesi to azali na losambo ntango uta na kati ya bomoto na ye ya kati, molimo na ye, mpe motema na ye, azali kosalela Nzambe na misala na ye ya malamumu mpe azali kopesa lokumu to limemya epai na Nzambe na ye. Moto akoki komona moto lokola moklisto oyo amipesi na losambo mingi, na kotalaka misala malamumu nyonso oyo azali kosala kasi ayebi mpenza te bantina na ye ya kosala misala. Ndakisa, mposa na ye ya koyeba moto, to kozwa mbano ya Nzambe na kotosaka mitindo na Ye ezali losambo ya solo te lokola limemya, lokumu, to lokumu ezali te. Mosala ezali losambo te, atako ekoki kopesa moto litomba longola bobele soki euti na kati ya moto ya kati oyo etindami na bolingo. Kaka Nzambe ayebi mokano ya "motema" ya moto. Bolingo, kondima mpe misala esengeli mpo na losambo.

Mituna

1. Losambo ya moto ekoki kozala mpamba mpe kondimama na Nzambe te.

T. ___ F. ___ .

2. Na kosalaka mokano ya Nzambe na komipesa lokola mbeka se moko oyo Nzambe andimaka, Yesu asambelaki Nzambe.

T. ___ F. ___ .

3. Elonga ya liwa ezalaki nini?

- ___ .Kobakama na ekulusu ya Klisto
- ___ .Klisto likabo ya masumu
- ___ .Lisekwa ya Klisto

4. Bato bayebi te soki misala malamu ya mobali ezali losambo to misala mpo na kozwa masanzoli epai ya basusu.

T. ___ F. ___ .

5. Lokola Nzambe ayebi motema ya moto ayebi soki losambo ya moto ezali ya solo mpe ya solo to ya mpamba.

T. ___ F. ___ .

Liteya 3.

Nani Asengeli Kosambela?

“Nzambe azali molimo, na nzoto te, mpe basambeli na ye basengeli kosambela na molimo, mosala ya molulu te kasi elakiseli ya mayoki mpe kolinga ekelamu ya kati mpe na bosolo, ya solo mpe ya solo te lokuta mpe ya lokuta. Moto akoki kozala na boyebi nyonso (solo) kasi kozala na bolingo te bongo losambo na ye endimami te. Ezali mpamba mpe elakisi eloko te.

Yoane 4 molongo 24 esakoli ete “‘Nzambe azali Molimo.’ Maloba oyo ezali na moko ya bosolo ya pete, kasi ya mozindo koleka, oyo ekweaki naino te na matoyi ya kufa Bosolo na yango ezali moko ya nkembo minene ya emoniseli mpe esembolaka bosukisi ya libunga ya makanisi ya bato.

1. Nzambe azali mpenza na bonsomi na bandelo nyonso ya esika mpe ntango mpe na yango azali na esika moko te na batempelo.
2. Ete Nzambe azali mosuni te, ndenge basambeli ya bikeko balobaka.
3. Ete Azali nguya ya abstrait te, lokola [basusu] bato ya siansi bakanisaka kasi Ekelamu.
4. Ete Ye atombolami likolo ya bamposa nyonso ya batempelo, mbeka, mpe bongo na bongo, oyo ezali litomba mpo na moto, kasi mpo na Nzambe te.”

Evanzile ya makambo minei, lok. 149, J. W. McGarvey mpe Philip Pendleton

Makomami elobi ete ezaleli ya Nzambe ezali:

- Bolingo
- Bomoi
- Solo
- Sembo, mosantu mpe sembo
- Moto ya mawa
- Kimya
- Sembo

Nini esepelisaka Nzambe?

“Yehova asengi nini epai na yo, bobele kosala bosembo mpe kolinga mawa mpe kotambola na komikitisa elongo na Nzambe na yo” uta na Mika 6 molongo 8)? Yesu apambolaki te kasi azalaki na maloba ya makasi mpo na bakonzi ya mangomba oyo balandaki te masengami ya Nkolo: “Mawa na bino, balakisi ya mibeko mpe ya Bafalisai, bino bakosi! motema mawa, mpe bosembo, bosengelaki kosala oyo ya nsuka, kozanga kobosana oyo ya liboso.” Bakonzi wana basengaki eteni ya nzoto ya mobeko kokanisaka ete bakokisaki bosenga ya Nzambe kasi babosanaki mokano na Ye, bomoto na Ye.

Na Lisolo Likoló ya Ngomba, Matai 5, Yesu amonisaki misala mpe bizaleli mingi oyo ezali kosepelisa Ye, na kolobáká ete “Apambolami” oyo ezali komonisa ete Nzambe aseveli mpe azali kosala lipamboli ya baoyo bazali:

- a. **Babola na elimo**— baye bayebi masumu na bango moko mpe bosembo ya Nzambe.
- b. **Bolela**— baye baseveli te mpo na botau na bango ya molimo na bokeseni na baye baseveli te na mpasi na bango ya nzoto na bomoi.

- c. **Bonkonde**– baye bazali na lolendo te, bazali na lolendo te to bazali na lolendo te.
- d. **Nzala mpe mposa ya mai ya boyengebene**, – baye bazali ntango nyonso koluka koyeba mpe kosala oyo ezali sembo mpe esepelisaka Nzambe.
- e. **Moto ya mawa**– Moto ya mawa, ya kosambisa to ya kokweisa te.
- f. **Pure na Motema**– baye bazali na motema sembo, bazali na bonsomi na oyo ezali lokuta, bazali na bonsomi na eloko nyonso oyo ebebisaka mabele, ekobo, ebebisaka
- g. **Bato oyo batyaka kimya**– baye bazali kofanda na kimia na baninga na bango bato mpe bazali kosalisa basusu mpo na kosala mpe bongo.

Kolobampe kosala lokola baoyo bakosambisama na mobeko oyo epesi bonsomi, mpo ete kosambisama kozanga mawa ekolakisama na moto nyonso oyo amonisaki mawa te [kaka ndenge mobeko ya Kondimana ya Kala epesamaki kozanga kotalela makambo]. Mawa elongi bosambisi (Yakobo 2:12-13)! Kosambisama (mobeko) esengaka etumbu kasi Nzambe apesaka mawa na baye bazali na kati ya Klisto.

Yesu atunaki “Okanisi nani kati na bango misato azalaki mozalani ya moto oyo akweyaki na maboko ya miyibi?’ Moto oyo ayebi malamumu mibeko ayanolaki ete: ‘Moto oyo ayokelaki ye mawa.’”

“Bózala na boboto mpe na mawa epai na mosusu, kolimbisana, ndenge Nzambe alimbisaki bino kati na Klisto”.

“Kosambisa te, soki te yo mpe okosambisama. Mpo ndenge moko osambisaka basusu, yo mpe okosambisama”.

Baklisto basengeli kokeba ndenge oyo basalelaka a. moto nyonso oyo azokisaka moto oyo balingaka; b. moto oyo asali masumu, ayamboli pe azongi; mpe c. baye bakweyi mosika mpe bayamboli te mpe bazongi epai ya Klisto.

Esengeli kozala na bizaleli nyonso ya Nzambe na ndimbola ya elilingi to elilingi na Ye oyo Nzambe asalaki moto. Nzambe apesaki mpe moto mayele oyo epesaki ye nzela ya kokanisa, kokanisa, kotalela makambo mpe kopona. Moto akokaki kopona kokoba na lolenge ya Nzambe na kososolaka bosolo, komonisáká motema mawa, na mposa ya bosembo, mpe kolanda boyokani ya kimya, to akokaki kopona kosala yango te na bongo kotikala kokata boyokani na ye na Nzambe, Tata na ye mpe Mozalisi na ye.

Lokola bato nyonso basali masumu mpe bazali na mposa ya bolimbisi, likoki ya kokanisa oyo Mozalisi na ye apesi epesi moto nzela ya kobongola banzela na ye, kozwa bolimbisi mpe kobanda kozala na bomoi lokola Klisto. Na baye bazali kati na Klisto Paulo akomaki "Yango wana, lokola bato ya Nzambe baponami, basantu mpe balingami mingi, bómilata mawa, boboto, komikitisa, boboto mpe motema molai. Bóyika mpiko mpe bólimbisaka mawa nyonso oyo bokoki kozala na yango epai na moko na mosusu. Limbisa lokola Nkolo alimbisaki bino. Mpe likolo ya bizaleli malamumu oyo nyonso, bólata bolingo, oyo ekangisaka bango nyonso esika moko na bomoko ya kokoka". Na kokola kati na yango bakristu bakomonisa elilingi ya Nzambe mpe bakomonisa mbuma ya Molimo oyo ezali "bolingo, esengo, kimia, motema molai, boboto, bolamu, bosembo, boboto mpe komipekisa".

Bizaleli ya Nzambe oyo ezali likolo ekoki koyokama te, koyoka nsolo te, komekama te, komonana te to koyokama te. Na kotalaka misala mpe ezaleli ya Yesu moto akoki koyeba Tata oyo ezali mpenza oyo Yesu ayebisaki Filipe.

Tozali mpenza na mposa ya bolingo mpe bolimbisi. Na ezalela na biso ya masumu mpe botomboki, tobongi na liwa, oyo bosembo esengi. Nzambe na nzela ya bomoi, liwa mpe lisekwa ya Yesu apesi libaku ya kolimbisama. Ntango moto andimi likabo ya Nzambe ya bolimbisi, Klisto, na nzela ya bondimi mpe botosi, ezali na ezaleli ya bolingo, kimia mpe botondi na kati ya bomoto na bango ya kati, mpe ebimi mposa ya kolakisa bolingo wana na ndenge ndenge, maloba, makanisi mpe misala.

Nzambe Amonaka mpe Ayokaka Nini?

Makelēle kitoko ya mongongo ya moto to maloba oyo ezali kobima na motema ya moto.

- Mbongo oyo epesami to bantina mpo na nini mbongo epesami.
- Maloba ya nzembo to makanisi ya motema oyo ebimisami na maloba.
- Maloba ya mabondeli to motema oyo eyokani na mawa ata soki azali na mokakatano mpo na kobimisa mayoki na ye.
- Mateya oyo mapesamaki to mateya oyo esalemaki na bomoi.
- Kolia Elambo ya Nkolo to komikundola mbeka ya bomikabi mpe lisekwa ya Klisto.
- Kozanga kosangana esika moko to kozanga kotonga basusu ntango basangani.
- Kotánga Biblia to komanyola Nsango ya Nzambe.
- Kozala na bomoi ya bizaleli malamú to kozala na bomoi ya komipimela.

Bomoi ya mokolo na mokolo mpo na komonisa to komonisa elilingi ya Nzambe ezali kopesa "...nzoto na bino lokola mbeka ya bomoi, oyo epesameli Nzambe mpe esepelisaka ye. Losambo ya lolenge oyo ebongi."

Moklisto ya botondi akoluka banzela mpe mabaku ya kolakisa botondi na ye epai ya Klisto lokola mobikisi na ye. Akofanda penepene na ndakisa ya Yesu lokola ekoki, mpe akoluka kososola mokano ya Nzambe oyo apesaki na nzela ya bantoma na nzela ya Molimo Mosantu. Moklisto akosanzola Ye na misala na ye nyonso bakisa mpe bokundoli bomoi, liwa, bokundi mpe lisekwa ya Klisto ntango azali kolya "Elambo ya Nkolo."

Mituna

1. Losambo ya moto ekoki kozala mpamba mpe kondimama na Nzambe te.
T. ___ F. ___ .
2. Na kosalaka mokano ya Nzambe na komipesa lokola mbeka se moko oyo Nzambe andimaka, Yesu asambelaki Nzambe.
T. ___ F. ___ .
3. Elonga ya liwa ezalaki nini?
 - a. ___ .Kobakama na ekulusu ya Klisto
 - b. ___ .Klisto likabo ya masumu
 - c. ___ .Lisekwa ya Klisto
4. Bato bayebi te soki misala malamú ya mobali ezali losambo to misala mpo na kozwa masanzoli epai ya basusu.
T. ___ F. ___ .
5. Lokola Nzambe ayebi motema ya moto ayebi soki losambo ya moto ezali ya solo mpe ya solo to ya mpamba.
T. ___ F. ___ .

Liteya 4

Ntango nini moto asambela to asengeli kosambela?

Na kozalaka mbeka ya bomoi, moto akosambela Nzambe ntango nyonso mpe na makambo nyonso kopesaka matondi, nkembo mpe masanzoli epai ya Nzambe wana azali koluka banzela ya:

- a. Salisa bana mosusu ya Nzambe mpe baoyo bazali na mposa.
- b. Lendisá basusu bázala na bomoi ya komipimela.

c. Sakola nsango ya bolimbisi mpe lobiko; bomoi, liwa, bokundi, lisekwa mpe bomati ya Klisto. Baklisto basengeli te kotika (kotika, kotika) kozala elongo, kotonga to kosangisa basusu kati na Klisto, ata soki basangani ntango nini to wapi. Bakozala sembo epai ya Mobikisi na bango, epai ya Nsango na Ye, epai ya bato na Ye mpe bakoyoka nsani te. Paulo ayokaki soni te mpo alobaki ete “Nayoki nsango malamuni soni te, mpo ezali nguya ya Nzambe mpo na lobiko”.

Paulos atie yango lisusu boye “Lokola bosekwi elongo na Klisto, botia mitema na bino [bozali na bino mobimba] na biloko ya likolo, esika Klisto afandi na loboko ya mobali ya Nzambe. Botia makanisi na bino na makambo ya likolo, kasi na makambo ya mabele te [makambo ya komisepelisa] mpo ete bokufaki, mpe bomoi na bino ebombami sikawa elongo na Klisto kati na Nzambe. Ntango Klisto, oyo azali bomoi na yo akobima, bino mpe bokobima elongo na ye na nkembo.” “Tiká ete kimya ya Klisto eyangela kati na mitema na bino, mpamba te lokola bozali binama ya nzoto moko bobengami mpo na kimya. Mpe zala na botondi. Tika liloba ya Klisto efanda kati na bino na bomengo ntango bozali koteya mpe kopesana toli na mayele nyonso, mpe ntango bozali koyemba nzembo, banzembo mpe banzembo ya molimo na botondi na mitema na bino epai ya Nzambe. Mpe nyonso oyo bokosala, ezala na maloba to na misala, bósala yango nyonso na nkombo [bokonzi] ya Nkolo Yesu, bópesa matondi na Nzambe Tata na nzela na ye ».

Bandakisa mibale oyo elandi elobeli bakristo Bayuda mpe Bapakanano oyo bayanganaki, oyo moko te na yango esengeli kotalelamba lokola etinda kasi likambo oyo esalemi na bisika bikeseni.

“Bongo baoyo bazwaki liloba na ye babatisamaki, mpe mokolo wana babakisaki milimo soko nkóto misato. Mpe bamipesaki na mateya mpe na boyokani ya bantoma, mpo na kobuka mampa mpe mabondeli.

“Bango bakendaki liboso mpe bazalaki kozela biso na Troas, kasi tolongwaki na masuwa longwa na Filipi nsima ya mikolo ya Mampa ezangi levire, mpe na mikolo mitano tokómaki epai na bango na Troase, epai tofandaki mikolo nsambo. Liloba ya Greke dialegomai, .esakolamaki te ndenge ebongolami na Babiblia mosusu lokoladialegomai, . elakisi kosolola, kosolola na moto, koswana, kolobela]elongo na bango, na mokano ya kolongwa mokolo oyo elandaki, mpe ayeisaki maloba na ye molai tii na midi ya butu

Kosambela Nzambe na kosalelaka, koteya, koyemba, mpe kopesa toli esuki te bobele kokutana elongo na mokolo moko ya sikisiki.

Mituna

1. Ntango nini moklisto asengeli kosambela Nzambe?
 - a. ___ Mokolo na mokolo
 - b. ___ Mikolo ya lomingo
 - c. ___ a mpe b
2. Ntina ya kosangana esika moko ezali ya...
 - a. ___ Kotonga moko na mosusu
 - b. ___ Bosangani elongo na basusu
 - c. ___ Lendisá bosembo
 - d. ___ Nyonso oyo tolobeli awa na likoló
 - e. ___ a mpe b
 - f. ___ a mpe c
3. Makanisi ya moklisto esengeli kozala na makanisi ya kosepelisa Nzambe na esika ya kosepelisa ye moko
T. ___ F. ___ .
4. Esengeli kolanda bandakisa oyo ezali na Kondimana ya Sika.
T. ___ F. ___ .

5. Oyo nionso moklisto asalaka esengeli esalama na botondi.

T. ____ F. ____ .

Liteya 5

Moto Asengeli Kosambela Wapi?

Ntango Nzambe abikisaki Bana ya Yisalaele na boombo ya Ezipito, asalaki boyokani na bango oyo esangisi hema ya bokutani epai nganga na Ye azalaki kopesa mbeka epai ya Nzambe. Bambula mingi nsima ya kofanda na bango na Mokili ya Elaka, Salomo atongaki tempelo na Yelusaleme mpo na losambo mpe bambeka na bango. Mibu na sima Yesu ayebisaki mwasi Mosamalia "Ndimela ngai, mwasi, tango moko ezali koya oyo okosambela Tata ezala na ngomba Gerizime to na Yelusaleme te Yoane 4 verset 21. Na koya ya Boyokani ya Sika losambo ekozala te na batempelo oyo esalemi na bato to na bisika ya sikisiki kasi na motema ya moto, tempelo na ye."

Boyokani ya Sika elongolaki losambo ya Tempelo ya Boyokani ya Kala. "Yesu azwi sikawa mosala moko ya likolo koleka, mpamba te kondimana oyo azali kokangisa etongami likoló na bilaka ya malamuru koleka. Soki kondimana ya liboso ezalaki na mbeba te, mbele ntina ya koluka ya mibale te, kasi Nzambe amonaki likambo moko ya mabe epai na bato na ye ntango alobaki ete: "Talá! Mikolo ekoya, elobi Nkolo, ntango nakotia kondimana ya sika na ndako ya Yisalaele mpe na ndako ya Yuda. Ekozala te lokola kondimana oyo nasalaki na bankoko na bango na ntango oyo nasimbaki bango na loboko mpe nabimisaki bango na mokili ya Ezipito. Lokola batikalaki sembo te na kondimana na ngai, nazalaki koboya bango, elobi Nkolo. Mpo oyo ezali kondimana oyo nakosala na ndako ya Yisraele nsima ya ntango wana, elobi Nkolo: Nakotya mibeko na ngai na makanisi na bango mpe nakokoma yango na mitema na bango. Nakozala Nzambe na bango, mpe bango bakozala bato na ngai."

Na kopesaka nzoto na Ye ya mabele epai ya Nzambe lokola mbeka ya masumu, mbeka ya bomikabi, Yesu akokisaki Boyokani ya Kala, na losambo na yango na Tempelo, oyo Nzambe apesaki na nzela ya Mose, mpe azwaki esika na yango na Boyokani ya Sika oyo etongamaki na bilaka ya malamuru koleka na moto asikolami kokoma Tempelo ya Nzambe: "Boyebi te ete bozali tempelo ya Nzambe mpe ete Molimo ya Nzambe efandi kati na bino? Tempelo ya Nzambe, Nzambe akobebisa ye. ... "To boyebi te ete nzoto na bino ezali tempelo ya Molimo Mosantu kati na bino, oyo bozali na ye epai ya Nzambe? Bozali ya bino moko te, mpo bosombamaki na ntalo. Bongo, kumisa Nzambe na nzoto na bino".

Lokola bakristu bazali tempelo na Ye mpe Molimo Mosantu afandi kati na bango, basengeli "kopesa nzoto na bino lokola mbeka ya bomoi, mosantu mpe endimami na Nzambe, oyo ezali losambo na bino ya molimo".

Ezala esika to ndenge oyo esalemi ezali na ntina te. Kasi mposa, mokano ya makanisi, mpe ezaleli ya baoyo bazali kati na Klisto ezali na ntina. Ndenge nini moto azali kobika bomoi na ye mpe azali kosalela basusu makambo, mpe koyanola na kopesaka biloko na ye, mbongo, ntango mpe makoki na ye ezali likambo ya ntina. Mbeka na biso ya bomoi, misala na bomoi na biso, esengeli esalama bisika binso na esika ya esika ya mosuni, lokola Ngomba Gerizim, Yelusaleme to ndako ya lingomba mpo na Nzambe ezali molimo kasi eloko te, mosuni mpe makila.

Bozali ya Nzambe ya Bolingo, bopeto, boboto, bosembo, mawa mpe bosembo ezali na ntina mpo na bakristu bazala bambeka ya bomoi.

Mituna

1. Boyokani ya Sika elongolaki losambo ya tempelo ya Boyokani ya Kala?

T. ___ F. ___ .

2. Mbeka ya bomikabi ya Yesu

- a. ___ abebisaki Boyokani ya Kala
- b. ___ akokisaki Boyokani ya Kala
- c. ___ atyaki kondimana ya sika
- d. ___ Nyonso oyo tolobeli awa na likoló
- e. ___ a mpe c
- f. ___ b mpe c

3. Baklisto bazali sikawa tempelo ya Nzambe uta Molimo Mosantu afandi na kati na bango.

T. ___ F. ___ .

4. Lelo oyo, moto asengeli kosambela Nzambe wapi?

- a. ___ Ngomba Gerizim
- b. ___ Yelusaleme
- c. ___ Esika ya makita ya lingomba
- d. ___ Na kati ya moto na moto

5. Bolingo, bopeto, boboto, bosembo, mawa mpe bosembo ezali na ntina mpo na moklisto azala mbeka ya bomoi.

T. ___ F. ___ .

Liteya 6

Ndenge Nini Moto Asengeli Kosambela?

Kososola nini, nani, ntango nini mpe wapi ya losambo esengeli kosalisa mpo na kososola lolenge ya losambo. Soki komipesa lokola mbeka ya bomoi ezali lolenge ya bomoi ya mosala boye ezali na misala mingi oyo moto akoki mpe asengeli kosala oyo ekotalelama lokola losambo. Kasi, basengeli kotindama na mposa ya kozala mingi lokola Klisto na kolandaka bandakisa na Ye wana bazali kopesa Nzambe nkembo, lokumu, masanzoli, mpe losambo.

Moto asengeli kosambela na bomoto na ye ya molimo mpe na bosolo [uta na motema te molulu], oyo esengaka boyebi. Losambo ezali te mosala moko ya nzoto, molulu, kasi eloko oyo euti na kati, uta na bolingo mpe mposa ya kokumisa, kokumisa, mpe kosepelisa. Moto oyo azali mpenza na likoki te ya kosala mosala ya nzoto akoki naino kosambela mpe kosalela Nzambe.

Kosopama ya bolingo, losambo, mpe masanzoli uta na kati ya bomoto ya kati ya moto, motema na ye, mpe kiti na ye ya mayoki, mayoki, mpe ezaleli ezali mosala, .losambo ya solo. Yango ekoki kosalema yo moko to elongo na etuluku moko. Misala ya ndenge wana oyo ezangi mayoki mpe mayoki ya bolingo, ya losambo, mpe ya masanzoli oyo esalemi na ntina ya kotosa etinda moko to oyo etali mingi bomoto ezali losambo ya mpamba. Yesu alobaki ete “bato oyo bakumisaka ngai na mbebu na bango, [mongongo eyokani], kasi mitema na bango [likanisi te] ezali mosika na ngai.Basambela ngai mpamba.

Soki makanisi mpe mayoki ya moto etongami likoló na boyebi ya Nzambe mpe bazali na boyokani ya penepene na Ye, boye basili kopesa formasyo na bomoto na bango mobimba mpo na kolinga, kosambela, kokumisa, kosalela, mpe kosambela Nzambe na mposa ya solo mpe ya solo ya kosepelisa ye [Elimo mpe bosolo - ya lokuta te to molulu moko boye]. Sikawa amibongisami mpo na kosalela Nzambe na elimo mpe na solo. Kasi, moto asengeli kosala nini ntango azali kosalela Nzambe to azali kosambela?

Moto akoki kotanga na Genese ete ntango Nzambe azalaki kobikisa bakitani ya Abalayama na bowumbu na Ezipito, asalaki Boyokani elongo na bango. Na boyokani oyo, aponaki etuluku ya bato mpo na kosalela Ye lokola

banganga-nzambe mpo na kopesa mbeka ya banyama mpo na bangomei mpe mpo na bato banso. Nzambe na nzela ya Moize apesaki malako ya sikisiki mpenza mpo na ndenge oyo mosala na bango ya kopesa bambeka esengelaki kosalema.

Bambula mingi na nsima Nzambe ayaki awa na mabele na lolenge ya moto oyo babengaka Yesu moto ya Nazarete, Klisto. Azalaki na bomoi lokola moko ya bikelamu na Ye kokutana na lolenge moko ya komekama lokola moto kasi kozanga masumu kokoma bongo mbeka ya kokoka mpo na lisumu na komipesaka epai ya Tata lokola mbeka ya makila oyo esengelaki mpo na kolongola masumu ya moto. Ntoma Yoane na Emoniseli 1:6 alobi ete “Akómisi biso Bokonzi ya banganga-nzambe mpo na Nzambe Tata na ye.”

Malako ya Nzambe epai ya banganga-nzambe ya Boyokani ya Sika ezalaki mpe ya sikisiki atako ekesanaki mpenza na oyo ya Boyokani ya Kala. Banganga-nzambe ya Boyokani ya Sika, mibali, mpe basi kati na Klisto, basengeli kozala mabonza ya bomoi ntango bazali kosalela Nzambe mokolo na mokolo na kosalaka misala malamumu, kolendisaka basusu epai ya bosembo, mpe kopesaka matondi, masanzoli, mpe losambo

Mituna

1. Lokola moklisto komipesa na Klisto lokola mbeka ya bomoi ezali lolenge ya bomoi ya losambo mpe ya mosala.
T. ___ F. ___ .
2. Losambo na molimo mpe na bosolo euti na moto ya kati oyo azali kosenga
 - a. ___ Boyebi
 - b. ___ Mosala mosusu ya nzoto ya milulu
 - c. ___ Mposa ya kokumisa mpe kokumisa
 - d. ___ a mpe b
 - e. ___ a mpe c
3. Losambo esalemaka kaka na mayangani ya etuluku.
T. ___ F. ___ .
4. Nzambe na nzela ya Moize apesaki malako ya sikisiki na ntina na lolenge bato lelo basengeli kosambela Ye.
T. ___ F. ___ .
5. Malakisi ya Nzambe epai ya bato na Ye ya Boyokani ya Sika ezali kosalela Nzambe mokolo na mokolo na kosalaka misala malamumu mpe na kopesaka matondi, masanzoli mpe losambo epai na Ye uta na motema.
T. ___ F. ___ .

Liteya 7

Kosangana Pona Kotongama

Biblia epesi malako ya sikisiki te mpo na mbala boni to esika ya koyangana esika moko. Yesu na kosololaka na mwasi Mosamalia alobaki polele ete losambo oyo ekosalema na mikolo ezali koya ezalaki te mpo na esika.

“Makita ya lingomba ya liboso ezalaki na bilembo na mondimi nyonso oyo azalaki kosala, na mbalakaka, na bonsomi, na bomoi, mpe na kosangana na polele (tala ndakisa Bakolinti ya Liboso 14 verse 1 kino 33 mpe Baebel 10 verse 25). molulu ya lingomba ya ntango na biso mpe ya bibongiseli.” Bakutanaki na bandako ya tempelo bisika ya bato nyonso, mpe na bandako ya baklisto Na ebandeli ya minyoko ya Bayuda mpe Baloma lopango ya tempelo mpe makonzí ya Salomo etikalaki lisusu te.

Mokomi ya Liebele apesi baklisto toli ete “Mpe tótalelana mpo na kolamusa bolingo mpe misala malamumu kotika te koyangana [kopona na nko kotika koyangana elongo na baklisto mosusu] na biso moko, lokola ezali lolenge ya bamosusu, kasi kolendisana, mpe mingi koleka lokola bozali komona Mokolo ezali kobelemu.” Likambo ya

ntina ezalaki polele koyangana elongo, koyeba mikakatano mpe mitungisi ya moko na mosusu, mpe kolendisa baninga baklisto bázala na bomoi ya sembo mpe básala mosala oyo esepelisaka Nzambe mpe oyo ekopesa bato mosusu matomba.

Nini esalaka ete bato bátika koyangana mpe boninga? Ezali na makambo oyo ekoki kotángama te. Kobanga minyoko ekoki kozala mosali monene mpo na Eklezia ya yambo. Bandimi oyo bamibanzabanzaka mpo na bango moko oyo balingaka te, oyo bazali koyangela mpe kotambwisa bomoto, kozanga kotalela bango, kokokana te na nkita to na bomoi ya bato mpe bantina mosusu mingi ekoki kolembisa boyokani. Yango esengeli kozala bongo te epai ya baklisto.

Makomami oyo elobeli baklisto oyo bazali koya esika moko:

- Mingi bayanganaki esika moko mpo na kobondela.
- Bayekoli bayanganaki mpo na kobuka mampa.
- Asangisi lingomba esika moko ba rapporter.
- Asangisaki ebele esika moko - apesaki mokanda.
- Tango bokosangana pona kolia.
- Na miso ya bankulutu nyonso oyo bazali kosala masumu mpamela.
- Pesá moko epai ya Satana.
- Tanga Makomi pe teya pesa bososoli na yo pe yoka basusu bososoli.
- Boyembelana elongo.
- Soki lingomba mobimba esanganaki na esika moko.

Paulo apesaki malako yango epai na baklisto ya Korinti ete básembola misala ntango bayanganaki. Moto nyonso oyo asakoli alobaka na bato mpo na kolendisa bango, kolendisa bango mpe kobondisa bango. Moto oyo alobaka na monoko oyo bato oyo bayangani bayebi te, amitongaka, kasi oyo asakoli atongaka lingomba oyo eyangani. Nalingaki moko na moko na bino alobaka na minoko oyo boyebi bino te kasi bato oyo bayangani kasi nakolinga ete bosakola. Ye oyo asakoli aleki moto oyo alobaka minoko mosusu, (soki alimboli te, mpo ete lingomba etongama.

Ezali mpe bongo mpo na yo. Soki olobi minoko oyo ekoki kososolama te ndenge nini moto akoyeba makambo oyo ozali koloba? Okozala kaka koloba na mopepe. Na ntembe te, ezali na minoko ya ndenge na ndenge na mokili, nzokande moko te kati na yango ezali na ndimbola te. Soki bongo nazali kokanga ntina ya makambo oyo moto azali koloba te, ngai nazali mopaya mpo na molobi, mpe ye azali mopaya mpo na ngai.

Natondi Nzambe na ngai nalobaka na minoko (gloóssais) koleka bino banso; nzokande na liyangani ya eklezia, nakolinga koloba maloba mitano na bososoli bwa ngai, ete nakoka koteya basusu lokola, koleka maloba nkoto zomi na monoko moko moyoki moko te asosolaka. Na yango, soki lingomba mobimba esanganaki na esika moko, mpe bango nyonso balobaka na minoko (gloóssais), mpe bakoti na baoyo bayebi makambo te to bandimi te, bakoloba te ete ozali na makanisi na yo te? Kasi soki bato nyonso basakoli, mpe moto oyo azali mondimi te to moto oyo ayebi makambo te akoti, bato nyonso bazwi ye etumbu. Mpe boye mabombami ma motema mwa ye mamonisami; mpe bongo, kokweyaka na elongi na ye, akosambela Nzambe mpe akoyebisa ete Nzambe azali solo kati na bino. Bongo, bandeko, ezali ndenge nini? Ntango nyonso oyo bozali kosangana, moko na moko na bino azali na nzembo, azali na mateya, azali na monoko, azali na emoniseli, azali na ndimbola. Tika ete makambo nyonso esalema mpo na kotonga. Soki moto azali koloba na monoko moko (gloósses), tiká ete ezala mibale to soki misato, mokomoko na ngala na ye, mpe moko alimbola. Kasi soki mobongoli azali te, afanda nyee na kati ya liyangani ya lingomba, mpe aloba na ye moko mpe na Nzambe. Tiká basakoli mibale to misato báloba, mpe basusu básambisa. Kasi soki likambo moko emonisami na moto mosusu oyo afandi pembeni, tiká oyo ya liboso afanda nyee. Mpo bino nyonso bokoki kosakola moko na moko, mpo bato nyonso báyekola mpe bálendisama. Mpe milimo ya bapofeta ezali kotosa basakoli. Mpo Nzambe azali mobandisi ya mobulungano te kasi ya kimya,

lokola na mangomba nyonso ya basantu. Tika basi na bino, to basi na bino, bafanda nyɛɛ na kati ya mangomba, mpo ete bapesameli nzela ya koloba te; kasi basengeli kotosa, lokola mobeko elobi mpe. Mpe soki balingi koyekola likambo moko, tiká bátuna mibali na bango moko na ndako; mpo ezali nsɔni mpo na basi koloba na liyangani ya eklezia. Tiká ete makambo nyonso esalema na limemya mpe molobi moko alanda mosusu, kasi nyonso aloba na mbala moko te.”

Mayangani ya Bakolinti mazalaki na limemya te, mobulu mpe mobulungano. Mpo na kobongisa mokakatano yango Paulo akomaki boye:

- Basakoli basengelaki koloba na molɔngɔ, kasi na ntango moko te.
- Balobi basengelaki kofanda nyɛɛ soki monɔko na bango ekoki kososolama te mpe moto moko te azali mpo na kolimbola yango.
- Ba orateurs basengelaki kosala ngala na bango tango bazali koloba na assemblée lokola Nzambe azali Nzambe ya confusion te.
- Basi ya basakoli basengelaki komonisa limemya epai na mibali na bango na kotuna bango mituna na miso ya bato te, kasi basengelaki koluka bososoli na bomoi na bango moko na bandako na bango.
- “Tika ete makambo NIONSO esalema na ndenge ya lokumu mpe na molɔngɔ” elakisi TE ete esengeli kozala na molɔngɔ to molulu oyo etyami kozanga ata mokomosala ya mbalakaka ezala nzembo, losambo to maloba.

Mateya oyo tosengeli kozwa

- Koteya ezali na ntina mingi koleka koyokama
- Kozala na molɔngɔ mpe kososola makambo ezali na ntina mingi
- Kosangana ya baklisto nyonso elendisaka bato nyonso
- Kotonga ezali na ntina mpo na bosembo
- Kopesa basusu limemya ebakisaka bomoko
- Limemya mpo na mibeko mpe mimeseno ekoki koboya te

Mituna

1. Makita ya lingomba esengeli te kobongisama lokola molulu kasi kosangana ya moto ye moko elendisami.
T. ___ F. ___ Ezali ndenge moko na .
2. Baklisto basengeli kolendisana mpo na misala malamumu mpe bosembo ntango basangani elongo.
T. ___ F. ___ Ezali ndenge moko na .
3. Mobulu mpe mobulungano ezalaki na lingomba ya Korinti lokola mingi bamipesaki na esika ya liboso.
T. ___ F. ___ Ezali ndenge moko na .
4. Koteya, kotonga, komemya basusu mpe kosangana ya moto na moto ezali na ntina ya libosoliboso ntango basangani.
T. ___ F. ___ Ezali ndenge moko na .
5. Ntina ya libosoliboso ya kosangana lokola nzoto ya Klisto ezali kolendisana mpe kotonga.
T. ___ F. ___ Ezali ndenge moko na .

Liteya 8

Koyemba

Nzembo ezali komonisa mayoki ya bolingo to ya koyina, ya esengo to ya mawa, mpe ya molimo to ya kosangana nzoto. Nzembo mpe koyemba ekoki kozala mpo na kosepela na ye moko, kotambwisama epai na molingami, to

lokola masanzoli epai ya Nzambe. Nzembo ezali mpe bisaleli ya koteya mpo na komipesa bindimeli, makambo, mpe bato na bokundoli ya moto.

Koyemba ya Boyokani ya Kala

“Yaka, toyembela Nkolo: tosala makelele ya esengo na libanga ya lobiko na biso. Toya liboso ya miso na ye na botondi, mpe tosala makelele ya esengo na nzembo” (Nzembo 95:1-2).

Nzambe apesaki Moize malako “Sikoyo kokoma loyembo oyo mpe koteya yango na Bayisraele mpe kotinda bango báyemba yango, mpo ezala litatoli mpo na ngai mpo na kotemela bango. Ntango nakomema bango na mokili oyo ezali kosopana na miliki mpe mafuta ya nzoi, mokili oyo nalakaki ndai epai ya bankoko na bango, mpe ntango bakolya kotonda na bango mpe bakokola malamau [bakokóma na bozwi], bakobaluka epai ya banzambe mosusu mpe bósambela bango, bóboya ngai mpe bóbuka kondimana na ngai.”

“Yehoshafate aponaki bato mpo na koyembela Nkolo mpe kosanzola ye [Nzambe] mpo na nkembo ya bosantu na ye ntango bazalaki kobima na motó ya mampinga, kolobaka ete: ‘Bópesa Nkolo matondi, mpo bolingo na ye ekoumela libela’ ” (2 Ntango 20:21-22).

Na Kondimana ya Kala mingi ya maloba ya koyemba etali maloba ya masanzoli mpe botondi mpo na mapamboli ya Nzambe, bolingo ya seko mpe bosantu.

Boyokani ya SikaKoyemba

Bana ya Boyokani ya Sika ya Nzambe basengeli koyemba masanzoli epai na Ye uta na motema na bango, na kati na bango, mpe kolendisana na koyemba.

“Yango wana, lokola bato baponami na Nzambe, basantu mpe balingami mingi, bómilata mawa, boboto, komikitisa, boboto, mpe motema molai. Bóyika mpiko mpe limbisaka mawa nyonso oyo bokoki kozala na yango epai na moko na mosusu. Bólimbisa lokola Nkolo alimbisaki bino. Mpe likolo ya bizaleli malamau oyo nyonso, bólata bolingo, oyo ekangisaka bango nyonso esika moko na bomoko ya kokoka. Tika kimia ya Klisto eyangela kati na bino mitema, lokola bozali na kati ya nzoto moko [Moyuda mpe mopaya; nyonso na nkombo ya Nkolo Yesu, kopesa Nzambe Tata matondi na nzela na ye.”

Baefese 5:15-20- Paulo na mokanda na bakristu ya Efese alobi «Bokeba mingi, bongo, ndenge bozali kobika — lokola bato ya mayele te kasi lokola bato ya mayele, kosalela malamau libaku nyonso, mpo ete mikolo ezali mabe. Yango wana, bózala zoba te, kasi bósosola nini mokano ya Nkolo ezali. Kolangwa na vinyo te, oyo ememaka na mbindo. Na esika na yango, tonda na Molimo. Kosolola moko na mosusu [mbala mosusu koyemba ya koyanola to ya antiphone] na banzembo, banzembo mpe banzembo ya molimo. Koyemba mpe kosala miziki (melodie) na motema na yo epai ya Nkolo, kopesa ntango nyonso matondi na Nzambe Tata mpo na makambo nyonso, na nkombo ya Nkolo na biso Yesu Klisto.”

Paulo ayebisi bakristo ya Kolose ete koyemba likebi ezali na makanisi ya moto ntango azali komonisa mayoki na ye epai ya Nzambe. Paulo alobeli mpenza te makambo oyo etali koyemba ya moto na moto to ya bato nyonso. Azali nde konyata ezaleli ya botondi oyo euti na motema na ye. Ata soki esika nini, koyemba ya moto esengeli kotambwisama epai ya bomoko ya Nzoto, koteya mpe kolendisana moto mpe epai ya kosanzola Nzambe ezali losambo.

Ezali na biloko mingi mpo na koyemba mpe kosala melodi to miziki na motema na yo epai ya Nkolo

- a) Koyemba – kobuka bansinga [ya bisaleli, bansinga ya mongongo to bansinga ya motema].
- b) Kosala miziki na motema – mayoki mpe mayoki na bosembo
- d) Epai ya Nkolo – etambwisami epai ya Nzambe
- e) Ya solo mpe ya solo, ya kosala lokola to ya lokuta te kasi ya misala oyo ezali kosalema na moto ya kati, motema to molimo, eteni ya moto oyo alingaka mpe asambela.

f) Moto akoki koyembela moto mosusu ata ayangani to te.

Makomi mosusu ya Kondimana ya Sika oyo etali koyemba

- “Nakoyemba na molimo na ngai, kasi nakoyemba mpe na makanisi na ngai” (1 Bakolinti 14:12-17; 26)
- “Moto azali na esengo? Ayemba nzembo ya masanzoli” (Yakobo 5:10-13)
- “Bósanzola Nkolo, bino banso bapakano, mpe bóyembela ye masanzoli, bino bato banso» (Baloma 15:7-11)
- “Na miso ya lisangá nakoyemba masanzoli na yo” (Baebele 2:10-12)

Koyemba mpo na kosepela esepelisaka moto ya libanda nzokande koyemba uta na motema emonisaka mayoki ya moto ya kati. Yango wana, eloko nyonso oyo eleki makanisi ya motema mpe ekómi kosepelisa matoi, ezala boyokani, bibeteli to nzembo, etikalaka kosepelisa Nzambe.

Bozongeli mokuse ya koyemba.

Nani: 1 .

“Kotondisama na Molimo.Koyemba mpe kosala miziki na motema na yo epai ya Nkolo - ya moto ye moko

Wapi: 1 .

Lokola liyangani:

Na katikati ya liyangani, nakoyembela Yo masanzoli

Lokola bato mokomoko

Boteya mpe bokesana na mayele nyonso, mpe ntango bozali koyemba nzembo, banzembo mpe banzembo ya molimo na botondi na mitema na bino epai ya Nzambe

Ntango: 1 .

Ezali na moto oyo azali na esengo? Tika ye ayemba ba nzembo ya masanzoli

Ndenge nini: 1 .

Nakoyemba na elimo na ngai, kasi nakoyemba mpe na makanisi na ngai.

Ezali na makanisi ndenge na ndenge na oyo etali nini ezali koyemba oyo endimami epai ya Nzambe na nse ya Kondimana ya Sika. Moto asengeli kotala koleka makanisi to bindimeli ya moto ye moko mpe kolimbola makomi mbala na mbala na contexte na yango, kasi na nko te. Kolimbola uta na premisse ya mabe ebimisaka bosukisi ya mabe:

- a. Losambo esalemaka na ‘molulu ya losambo’ yango wana koyemba oyo endimami esengeli kosalema na liyangani ya ‘mosala ya losambo’.
- b. Koyemba esengeli kozala kaka nzembo to na mongongo moko mpamba te boyokani etali mingimingi koyokana malamau mpo na moyoki mpe ezali kominanola
- c.Kaka cappella na boyokani to na biteni minei nde endimami
- d. Soki moto azali na nzembo elakisi ete lisangá eponaka banzembo oyo ekoyemba
- e. Koyemba uta na motema ya moto na cappella, chants, harmonie to na bibeteli endimami longola se soki likebi ezali na makelele na esika ya makanisi ya motema ya moto.
- f. Mokambi ya nzembo to mokambi azali mosani
- g. Bakambi ya nzembo ebele, bakambi ya bituluku, to bituluku ya masanzoli ezali kominanola atako mingi basanganaka elongo na bango lokola ntango kaka mokambi moko ya nzembo.
- h. Koyemba esengeli kozala na mémoire sans ba livres ya nzembo to projection na écran.
- i. Soki mutu azali ko focuser na qualité ya son ezali divertissement ezala na ba instruments, a cappella to na harmonie.

Koyemba mpo na kominanola esalemaka ntango moto atiki esengo ya koyemba mpe miziki koleka makanisi epai ya Nzambe uta na motema na bango ezala esalemi – a) na bisaleli ya miziki to na radio, TV to CD, b) ntango basangani to bango moko to c) na mokambi te, mokambi moko to bakambi ebele. Ya solo, moto akoki kozala na

mayoki minene ya bobangi, limemya, lokumu mpe masanzoli na kosambela Nzambe na nzembo mpe na ntango moko kosepela mpe kutu kotongama na melodi mpe miziki ya mingongo mosusu oyo ezali kokumisa mpe kosambela Nzambe. Ezali likambo ya motema.

Mituna

1. Koyemba na nse ya Boyokani ya Kala ezalaki mpo na koteya liteya mpe kolakisa masanzoli mpe matondi na Nzambe mpo na bolingo na Ye.
T. ___ F. ___ .
2. Baklisto ya Kolose bazalaki koyemba mpo na koteya mpe kopesa toli
T. ___ F. ___ .
3. Koyemba oyo endimami na Nzambe esengeli ntango nyonso kouta na kati ya moto, motema na ye.
T. ___ F. ___ .
4. Eloko nyonso oyo ezali kopekisa motema ya moto etya likebi na makanisi na ye epai ya Nzambe ntango azali koyemba epekisaka mpe losambo na nzembo.
T. ___ F. ___ .
5. Koyemba uta na motema ezali likambo ya moto na moto ata soki moto asangani esika moko lokola lingomba.
T. ___ F. ___ .

Kobondela

Yesu alobelaki losambo na ntango ya diskur na Ye oyo bato mingi babengaka 'Lisolo Likoló ya Ngomba' koloba "Mpe tango nionso bokobondela, bozala te lokola ba hypocrites oyo balingaka kotelema na ba synagogues pe na ba coins ya balabala po bato bamona bango. Nalobi na bino na bosolo, bazali na mbano na bango mobimba! Kasi tango nionso bokobondela, kota na chambre na bino, kanga porte, pe bondela Tata na bino oyo abombami. Mpe Tata na bino oyo azali komona uta na esika ebombami akopesa bino mbano. "Ntango bozali kosambela, kosambela bino te." balobaka makambo oyo ezangi ntina lokola Bapakano basalaka, mpo bakanisaka ete bakoyokama na kolobaka maloba mingi. Kozala lokola bango te, pamba te Tata na yo ayebi oyo ozali na yango mposa liboso ya kosenga ye" (Matié 6:5-6) Na Marko 11:17 Yesu azali kolobela Yisaya 56:7 oyo elobi ete tempelo ya Nzambe ezali esika ya losambo. Sikoyo tempelo ya Nzambe efandi kati na moto.

"Mokolo moko Yesu azalaki kobondela na esika moko boye, ntango asilisaki, moko ya bayekoli na ye alobaki na ye ete: 'Nkolo, teya biso kobondela, ndenge Yoane ateyaki bayekoli na ye'" (Luka 11:1). Na nsima, Yesu azongelaki makambo oyo alobaki na Matai 6:9-13 na lisukulu ya libondeli ya Lisolo Likoló ya Ngomba.

Nini ezali na ntina na kosenga na bango ete bâteya bango ndenge ya kobondela? Bayekoli ya Yesu bayebaki kobondela te? Ekoki kozala ete ndenge oyo bayekoli bazalaki kotalela libondeli ebebisamaki na ndenge batalaki bakonzi na bango ya mangomba, Bafalisai, bazalaki kobondela? Batata ya batata bazalaki nde kobondela to ndenge Nzambe asololaki na bango mbala moko ezalaki ndenge moko na libondeli? Na nse ya mobeko oyo Nzambe apesaki na nzela ya Moize ezalaki banganga-nzambe, basakoli to bakonzi kaka Bayisalaele oyo bakokaki kobondela?

Na Kondimana ya Kala batata, banganga-nzambe, basakoli mpe Hana bazalaki kosambela. Mabondeli na bango emonani mingimingi lokola masengi ya bolimbisi, kosikolama mpe kobondela mpo na kosilisa mpasi na mpasi. Bazalaki kaka bango moko te lokola Danyele mpe bato mosusu bazalaki 'kobondela epai ya tempelo,' esika oyo Nzambe azalaki.

Mabondeli ya Kondimana ya Sika ekeseni mpenza na oyo ya Kondimana ya Kala lokola ezalaki mingimingi mpo na makambo ya molimo. Luka akomi na Misala 10:1-5 ete mokonzi moko ya basoda ya Loma, Corneli, azalaki kobondela Nzambe ntango nyonso mpe Nzambe ayokaki mabondeli na ye.

Ezaleli ya Moto oyo azali kobondela

“Mibali mibale bamataki na tempelo mpo na kosambela, moko Mofalisai, mpe mosusu mofuti mpako. Mofalisai atelelaki mpe abondelaki boye elongo na ye moko: Nzambe, ‘Nazali kopesa yo matondi, ete nazali lokola bato mosusu te, babotoli, bato ya mabe, bakobo, to ata lokola mofutisi mpako oyo. Nakilaka bilei mbala mibale na poso, napesaka moko na zomi ya biloko nyonso oyo nazali na yango’ [na lolendo- tala ndenge nazali malamumu]. atelelaki mosika, alingaki kotombola miso na ye na lola te, kasi abetaki ntolo na ye, kolobaka: ‘Nzambe ayokela ngai mawa, mosumuki [na komikitisa]’” (Luka 18:10-13). Na baverse oyo elandi, moto asosolaka ete mabondeli ya bato ya komikitisa na esika ya bato oyo bamimonisaka sembo eyokamaka.

Libondeli oyo eyanolaki

Yoane ayebisi biso ete Yesu azali Vinyo mpe bakristu bazali bitape. Soki etape (moklisto) etikali te ekangami na Vine (Klisto) liwa esalemi mpe etape (moklisto) ekatami mpe ebwakami libanda – lisusu na ezalela ya kobikisa te. Baoyo batikali kokangama na nzete ya vinyo bazali kati na Klisto mpe mabondeli na bango eyanolami ntango bazali kokumisa Nzambe, kasi bango moko te (Yoane 15).

Epekiseli mpo na libondeli

Nzambe akoki koyoka ntango nyonso libondeli te lokola ezali na makambo, makambo, bizaleli mpe bantina oyo ezali kopekisa libondeli ya moto eyokama.

- Yakobo 4:2-3 “Bozali na yango te, mpo bozali kosenga Nzambe te, ntango bozali kosenga, bozwaka te, mpo bozali kosenga na makanisi mabe, mpo bólekisa oyo bozwi na bisengo na bino.”
- 1 Petelo 3:7 “Mibali, bobele bongo, bókanisaka ntango bozali kofanda elongo na basi na bino, mpe bósalela bango na limemya lokola molongani ya bolembu mpe lokola basangoli ya libula elongo na bino ya likabo ya boboto ya bomoi, mpo eloko moko te ekopekisa mabondeli na bino.”

Mbala na mbala ya kobondela

“Na nsima, Yesu ayebisaki bayekoli na ye liseke moko mpo na komonisa bango ete basengeli ntango nyonso kobondela mpe kolemba te.’ Alobaki ete: ‘Na mboka moko boye ezalaki na zuzi moko oyo azalaki kobanga Nzambe te, mpe azalaki komibanzabanza mpo na bato te. Mpe ezalaki na mwasi moko oyo mobali akufá na mboka wana azalaki koya epai na ye na kobondela ete: ‘Pesá ngai bosembo epai ya monguna na ngai.’ Na boumeli ya mwa ntango aboyaki Kasi na nsuka, alobaki na motema na ye ete, ‘Atako nazali kobanga Nzambe te to nazali komibanzabanza mpo na bato te, nzokande lokola mwasi oyo mobali akufá azali kaka kotungisa ngai, nakomona ete azwa bosembo mpo ete nsukansuka alembisa ngai te na koya na ye!’ Mpe Nkolo alobaki: “Boyoka oyo mosambisi oyo azali sembo te alobi.” Mpe Nzambe akomema bosembo te mpo na baponami na ye, oyo bazali kobelega epai na ye butu moi? Akokoba kozongisa yango nsima? Nalobi na bino, akomona que bazua justice, pe noki. Nzokande, tango Mwana ya Moto akoya, akokuta kondima na mabele” (Luka 18:1-8)?

Balandi ya Klisto basengeli ntango nyonso kobondela mpo na lisalisi mpo na kolonga mikakatano ya bomoi ya mokolo na mokolo ntango bazali kobika mpo na Klisto. Paulo alobi «kobondela tango inso na Molimo, na losambo mpe na mabondeli nyonso.

Mabondeli mpe Malakisi na

Yesu

- Losambo ya moto ye moko - tika kopo oyo (liwa ya Yesu oyo ezali kozela na ekulusu) eleka, kasi mokano na Yo esalema
- Malako na ntina ya losambo – kosalela ba répétitions ya pamba te

- Kebisa –mabondeli oyo esengeli komonana na bato eyokamaka te

Bantoma

- Losambo mpo na mpiko – Na ntango ya kobimisama ya Petelo na Conseil
- Losambo mpo na kosala – Petelo abondelaki mpe alobaki, “Tabita telema” .
- Personnel – na boloko mpe na minuit Paul na Silas basambelaki

Bantoma mpe baklisto

- Instructions Générales – ezali moto nyonso oyo azali na mpasi, tika asambela
- Mpo na basusu – topesaka matondo mpe tobondelaka mpo na bino ntango nyonso
- Mabondeli mpo na yo moko – kotonga yo moko mpe kosambela na Molimo Mosantu
- Bolimbisi – Boyamboli mabe oyo pe bondela

Zalá ntango nyonso kosala mokano ya Nzambe na esika ya liboso na motema na yo. Bondelá ntango nyonso. Mabondeli ekoki kozala mokuse mpe ya sikisiki mpenza. Bondelá mpo na makambo oyo ekoumela libela. Luká litambwisi ya Nzambe mpo na kobatela Bokonzi na Ye na esika ya liboso na bomoi ya mokolo na mokolo mpe na kotya basusu liboso na yo moko. Bondela mpo na mpe bosunga kopalanganisa Nsango Malamu ya Klisto. Kobondela mpo na basusu mpe mpo na botondi ebongi ntango nyonso.

Mabondeli ekoki kozala mokuse mpenza, na esika nyonso, mpo na bango moko to mpo na basusu, ntango ya esengo to ya mawa to ya sikisiki to ya générale, kasi ya komibanzabanza te.

Mituna ___ b mpe c

1. Ngonga ya losambo ezalaka mokolo nini?
 - a. ___ Mbala minei na mokolo na tongo, 9 heures, 3 heures na butu
 - b. ___ Tango ozali na posa ya eloko moko
 - c. ___ Mbala na mbala
 - d. ___ a mpe b
 - e. ___ b mpe c
2. Mpo ete libondeli ya moklisto endimama na Nzambe asengeli kotikala kati na Klisto.

T. ___ F. ___ .

Liteya ya 10

Elambo ya Nkolo - Kokanisa Klisto

Na mokolo ya liboso ya mampa oyo ezangi levire, bayekoli bayaki epai ya Yesu mpo na kotuna wapi okolinga ete tóbongisa yo mpo na kolya Elekeli, mpe ntango ngonga ekokaki, afandaki, mpe bantoma elongo na ye. Mpe alobaki epai ya bango nazali na mposa ya kolia Elekeli eye elongo na bino yambo nayoka mpasi, Bobakami na ye na ekulusu mpo nalobi epai ya bino, nakolya yango te kino ekokokisama o bokonzi bwa Nzambe.

“Ntango ekómaki mpokwa, ntango ya kolya Elekeli, Yesu afandaki na mesa elongo na bato zomi na mibale. Nzokande ntango bazalaki kolya, Yesu azwaki limpa, mpe nsima ya kopambola (kopesa matondi) abukaki yango mpe apesaki bayekoli, mpe alobaki ete: ‘Bókamata, bólya, oyo ezali nzoto na ngai.’ Mpe akamataki kopo, mpe ntango asilaki kopesa matondi, apesi bango yango, alobi ete: ‘Bómela yango, bino nyonso, mpo oyo ezali makila na ngai ya kondimana, oyo esopami mpo na bato mingi mpo na bolimbisi ya masumu

Liteya ya 11

Kopesa

“Mpo ete Nzambe alingaki mokili mingi, ete apesaki Mwana na ye se moko mpe oyo ekeseni na mosusu nyonso, mpo ete moto nyonso oyo azali kotyela ye motema azala na bomoi ya seko, na esika ya kobomama mobimba” (Yoane 3:16). Emonani ete boyokani ya semba ezali kati na bolingo mpe kopesa.

Na Klisto tosengeli koyekola kolinga mpe koyebisa bolingo wana na nzela ya kopesa - kokabola oyo Nzambe apesi biso.

“Mpe sikawa, bandeko, tolingi boyeba na ntina ya ngolu oyo Nzambe apesi na mangomba ya Masedonia. Longwa na komekama ya makasi koleka, esengo na bango oyo etondi [elikya na bango mpo na bomoi ya seko] mpe bobola na bango ya makasi etondaki na bokabi ya bozwi. Mpo natatoli ete bapesaki mingi lokola bakokaki, mpe kutu koleka makoki na bango. Bobele bango moko, babondelaki nokinoki epai na biso mpo na libaku malamumu ya kosangana na mosala oyo mpo na basantu (2 Bakolinti 8:1-7).

“Soki moto azali kokokisa bandeko na ye te, mpe mingimingi mpo na libota na ye ya penepene, azali kowangana kondima mpe azali mabe koleka moto oyo azali mondimi te” (1 Timoté 5:8).

Bizaleli

Bolingo ya moto mpo na Nzambe emonisami na kobatela baoyo bazali na bosenga. "Lingomba [*threeskeía – mosala ya libanda*].

Moto ya lokoso amilingaka mingi koleka Nzambe to bato mosusu.

«Moto moko te akoki kosalela bankolo mibale. Soit akoyina moko mpe akolinga mosusu, to akomipesa na moko mpe akotyola mosusu. Bokoki kosalela Nzambe mpe Mbongo te» (Matié 6:24).

“Soki napesi nyonso oyo nazali na yango epai ya babola mpe napesi nzoto na ngai na milinga ya móto, kasi nazali na bolingo te, nakozwa eloko moko te.” [Napesi bomoto na ngai ya molimo epai ya Nzambe te mpo likabo na ngai ezalaki mpo na mokumba to etinda.] (1 Bakolinti 13:3).

“ .Tindá baoyo bazali na bozwi na mokili oyo ya lelo bázala na lolendo teto kotia elikia na bango na bomengo, oyo ezali mpenza ya sikisiki te, kasi kotia elikya na bango na Nzambe» (1 Tim 6:17-19) Na Marko 10:17-21 totangi na ntina ya moto moko ya bozwi oyo abatelaki Mibeko kasi azalaki na mposa te ya kokabola na babola. Moto akoki te kozwa bomoi ya seko na kobatelaka mokanda ya mobeko. Mposa oyo esepelisaka Nzambe ezali ya kosala malamumu, kozala na bomoi na bopeto mpe kotyela Nzambe motema. Bato ya bozwi moto abombaki bozwi na ye awa na mabele na esika ya kokaba na lola. Ezala bazwi to babola, baoyo bazali kati na Klisto, babombaka biloko ya motuya na likoló na kosaláká bolamu na kosalisa basusu na mosuni mpe na elimo. Motango yango ebombami te kasi ezaleli ya motema ya moto na kopesa na motema malamumu ye moko mpe biloko ya mosuni oyo azali na yango.

“ .Kebá ete osala ‘misala na yo ya boyengebene’ liboso ya bato te, mpo bámona yango. Soki bosali bongo, bokozwa mbano te epai ya Tata na bino na lola» (Matié 6:1-4).

"Mawa na bino, bateyi ya mibeko pe Bafalisai, bino bokosi! Bopesaka ndambo ya zomi ya biloko na bino ya nsolo kitoko — menthe, aneth mpe kumini. Kasi boboyaki makambo ya motuya mingi ya mibeko — bosembo, mawa mpe bosembo. Bosengelaki kosala oyo ya nsuka, kozanga koboya oyo ya liboso" (Matié 23:23-24).

“Nzokande mobali moko na nkombo Anania, elongo na mwasi na ye Safira, batekaki mpe eteni ya mabele. Na boyebi mobimba ya mwasi na ye, abombaki ndambo ya mbongo mpo na ye moko, kasi amemaki oyo etikali mpe atyaki yango na makolo ya bantoma” (Misala 5:1-2). Ezali te likambo oyo ete bapesaki te mbongo nyonso oyo bazwaki kasi ezaleli na bango ya kopesa bato masanzoli na mposa.

Lokoso mpe Moimi

Lokoso ezali kotya makanisi na ngai moko – biloko na ngai, ntango na ngai, mpe bamposa na ngai.

“Baboma bango, na yango, eloko nyonso oyo ezali ya bomoto na bino ya mabele: pite, mbindo, mposa ya nzoto, bamposa mabe mpe lokoso, oyo ezali losambo ya bikeko. Mpo na yango, nkanda ya Nzambe ezali koya.” (Bakolose 3:5-6)

- Mpe nakoloba na molimo na ngai: Molimo, ozali na biloko mingi oyo ebombami mpo na mibu mingi; kimia, lia, mela, zala na esengo. Kasi Nzambe alobaki na ye ete: “Yo zoba, na butu oyo molimo na yo ezali kosengama epai na yo; mpe biloko biye obongisi, bikozala ya nani?” (Luka 12:19-20)
- “Bókeba! Bokeba na lokoso ya ndenge nyonso, bomoi ya moto ezali na ebele ya biloko na ye te” (Luka 12:15).
- “Kasi kobanga Nzambe na bosepeli ezali litomba monene. Mpo tomemaki eloko moko te na mokili, mpe tokoki kolongola eloko moko te na yango. Kasi soki tozali na bilei mpe bilamba, tokosepela na yango. Bato oyo balingi kozwa bozwi bakweaka na komekama mpe na motambo mpe na bamposa mingi ya bozoba mpe ya mabe oyo ezali kozindisa bato na libebi mpe na libebi. Mpo ete bolingo ya mbongo ezali mosisa ya mabe ya ndenge nyonso. Bato mosusu, bazali na mposa makasi mpo na mbongo, bapengwi na kondima mpe bamitobolaki na mawa mingi” (1 Timote 6:6-10).
- **“Bómibomba biloko ya motuya na mabele te**, epai nselele mpe koguga ebebisaka, mpe epai miyibi bakotaka mpe bayiba. Kasi bómibomba biloko ya motuya na likoló, [misala ya kosalela basusu] epai nselele ná nselele ebebisaka te, mpe epai miyibi bakotaka mpe bayibaka te. Pamba te esika bomengo na yo ezali, motema na yo ekozala mpe” (Matié 6:19-21).
- Lisele oyo mbala mingi babengaka mozwi mpe Lazare, (Luka 16:19-31) ezali komonisa polele mpasi ya baoyo basalelaka biloko ya Nzambe mpo na bango moko kozanga kotalela mpasi ya bato oyo bakutanaka na bango mbala na mbala. Soki moto abongwanaki te mpe abandi kosalela biloko na ye mpo na bolamu ya Nzambe te, na ntembe te akobwakama libanda ya miso ya Nzambe.

“Yesu atalaki zingazinga mpe alobaki na bayekoli na ye ete: ‘Ezali mpasi mingi mpo na bato ya bozwi kokota na bokonzi ya Nzambe’” (Marko 10:23)! Bomengo ezali mokakatano te. Ezali kotya motema na bozwi na ye mpo na kozwa lobiko mpe bomoi ya seko na esika ya kotya motema na Nzambe.

Mokabi na makambo ya mosuni

“Bóbosana te likambo oyo: [Paulo akomeli baklisto ya Bakolinti] Moto nyonso oyo aloni mingi te akobuka mpe moke, mpe oyo aloni na bokabi akobuka mpe na bokabi. Moto na moto asengeli kopesa oyo azwi ekateli na motema na ye ya kopesa, na kozanga kolinga te to na kotindikama te (mosala to na kozanga kolinga) mpo Nzambe alingaka mopesi na esengo. Mpe Nzambe azali na likoki ya kopesa bino boboto nyonso, bongo ete na makambo nyonso na ntango nyonso, soki bozali na nyonso oyo bozali na yango mposa, bokotonda na mosala nyonso ya malamu Lokola ekomami: “Apalanganisi makabo na ye epai ya babola; boyengebene na ye eumelaka libela.”

Paulo akomeli bakristu alobi “Ye oyo azalaki koyiba asengeli koyiba lisusu te, kasi asengeli kosala, kosala eloko ya litomba na maboko na ye moko, mpo azala na eloko ya kokabola na baye bazali na bosenga” (Baefese 4:28).

Mokabi na Mayele na Basiso

Kokoba kondima makambo oyo bateyaki yo na miso ekufá te. Tala yo moko makomi, solola na bakristu mosusu, zwa bososoli ya polele ya mokano na Ye. Lakisa makambo nyonso yo moko na esika ya kotia motema mpe kondima bondimi to makanisi ya moninga, molakisi, mosakoli to pasteur oyo otyelaka motema. Ndima

mitindo ya Klisto mpe tia elikia na yo na Ye na botosi. Soki moto ameki kososola te, ndenge nini akoki kobongwana?

Bokabi na Bopusi na Biso

Bopusi na yo emekamaka na oyo basusu bakanisaka to balobaka mpo na yo. Bokambami ya boklisto esengaka ete bopusi ya moto ekumisa Nzambe mpe esalelamaka mpo na komona ete bosembo mpe mawa epesameli babola.

Mokabi na Nsango Elamu na Ye

“Mpe alobaki na bango ete: Bokende na mokili mobimba mpe bosakola nsango malamumu epai ya ekelamumu nyonso. Moto oyo andimi mpe abatisami akobika, kasi oyo andimi te akozwa etumbu” (Marko 16:15-16).

Nzambe apesi na baoyo bazali kati na Klisto eloko na Ye oyo eleki motuya mpe ya ntina mingi. Asalaki miango mosusu te mpo na koyebisa Nsango na Ye ya Boyokani ya Nsango Elamu. Azali kozela biso tosala bolingi na Ye, soki tosali yango te moto mosusu akosala. Bakozwa mbano na Ye; tokosala yango te. Motuna ezali “tozali kosala mokano na Ye to tozali kotika moto mosusu asala yango mpo na biso?”

Bokabi na Tango na Biso

Kosalela malamumu ntango na biso esangisi kolekisa ntango na bisomei, na libota, na babola, na boyekoli mpe na komema nsango malamumu na mokili mpo na kokokisa bamposa na bango ya molimo. Longola kosalisa na mbongo mpo na kofuta mbongo, moto akoki kosangana na:

- a. Boyekoli ya Biblia moko na moko
- b. Komema bato epai ya molakisi
- c. Kokabola mpe kotalela mateya ya kokomela mikanda ya Biblia
- d. Kokolisa mateya oyo ekomami
- e. Kolendisa basusu na mosala na bango ya kosakola

Mokumba ya Moto ye moko na Kopesa

Nazali na mokumba ya kosala mokano na Ye? Ya solo, eyano ezali polele – OUI moko ya koganga Ngai moko nazali na mokumba!

Ezali kaka te balandi ya sembo ya Klisto kasi moto nyonso akobengama mpo na kopesa biyano. “ ‘Soki nazali na bomoi,’ elobi Nkolo, mabolong nyonso ekogumbama liboso na ngai, minoko nyonso ekoyambola Nzambe.’ Bongo, moko na moko na biso akopesa sango na ye moko epai ya Nzambe” (Baloma 14:11-12).

Kopesa ezali eyano ya motema na boyokani na lolenge moto azwi bomengo. Ezali te mwa “esengami oyo mibeko esengi” lokola moko ya zomi.

Moklisto asengeli koyeba makambo oyo ezali kotinda ye apesa na bolamu to mpo na mabe. Misala mpe elobeli ya moto ezali mpo na kokumisa Nzambe; soki te, ezali kokumisa Zabolo mpe likambo na ye. Moko azali ye moko na mokumba ya kopesa mpe bokambi na bango!

Kopesa oyo endimami te

- Kosalela te biloko oyo Nzambe apesi mpo na kosala mokano na Ye.
- Kopesa mpo ezali etinda na esika ya kouta na motema
 - Yesu alobelaki bato oyo bapesaki mpo na etinda moko lokola bakosi. Bamipesaki mingi na kosala etinda mpe babosanaki makambo ya ntina mingi ya bomoi – bosembo, mawa mpe bosembo
- Kopesa mpo moto ayeba yango
- Kopesa oyo ezangi ntina oyo ebebisami na masumu

- Mibu mingi liboso na Yisaya 1:10-17 Nzambe alobaki boye: “Bómema makabo mosusu oyo ezangi ntina te, ... nakoki kondima te bafeti oyo ezali na masumu! Bo défendre ba droits ya veuve!

Mituna

1. Mpo na nini moklisto asengeli kopesa?
 - a. ___ Ezali etinda oyo esengeli kotosa
 - b. ___ Na tina ya bolingo ya Nzambe pe ya moto
2. Moklisto asengeli kopesa mbongo boni?
 - a. ___ Zomi na mokama, moko ya zomi
 - b. ___ Kino ekosala mpasi
 - c. ___ Lokola moto azwi bomengo
3. Lokoso ezali kotya makanisi na ye moko mpe kokokisa bamposa na ye na esika ya kotya makanisi na ye na kokokisa baoyo bazali na mposa ya mosuni mpe ya elimo.
T. ___ F. ___ .
4. Banani bazali baoyo bakopesa compte ya makambo oyo esalemi to oyo elongaki te ntango bazali awa awa na mabele?
 - a. ___ Basumuki
 - b. ___ Baklisto
 - c. ___ Bato nyonso
5. Ezali na ntina mingi. Kopesa oyo endimami te ezali nini?
 - a. ___ Kopesa mpo ete epesameli mitindo
 - b. ___ Kopesa mpo na kozwa bondimi ya moto ye moko
 - c. ___ Kopesa na lisumu oyo elimbisami te
 - d. ___ Nyonso oyo tolobeli awa na likoló

Disipilini ya Lingomba

Liteya ya 12

Baklisto bazali na boyokani elongo na Klisto mpe basengeli kozala elongo na bato mosusu nyonso oyo bazali kati na Klisto. Bakokani na bolingo ya Nzambe, lobiko na bango mpe matomba nyonso oyo euti na kozala kati na Klisto. Kasi, lokola bazali bato bango nyonso bakeseni na makoki, mayele, boyebi, mayele mpe bokoli na mokili ya mosuni mpe ya molimo. Yango wana, matata ya ndenge na ndenge ekozala oyo esengeli kosilisa.

Ekozala mpe na bokeseni na bososoli mpe ndimbola ya moto ye moko ya makomi. Basusu bakoki komeka kotinda ndimbola na bango na makasi na basusu lokola ezalela ya boyokani oyo ezali na bokeseni na malako ya Paulo na 1 Bakolinti 8. En plus, ekozala na baye bateyaka bindimeli na bango oyo ezali mopaya na Biblia.

Ntina ya disipilini ya lisangá ezali ya kozongisa moklisto oyo ayengayenga mpe azali lisusu na bomoi oyo esepelisaka Nzambe te. Ngat ezali na mokano ya kopekisa kobungisa molimo ya moto, kopekisa contamination ya Nzoto mpe kolakisa bolingo, bosembo mpe ngolu ya Nzambe epai ya Mokili.

Disipilini esengeli ata moke te kozala likolo ya ndimbola moko ya moto ye moko oyo moto asengeli kondimama na bato banso mpo na kozala na boyokani.

Baebale 12:5-7 – «Mwana na ngai, kokanisa na pete te na ntina ya disipilini ya Nkolo (kopesa etumbu) to kotika te ntango osembolami na ye. Mpo Nkolo apesaka disipilini na oyo alingi, mpe apesaka etumbu na mwana nyonso oyo andimaka." Makambo oyo boyikaka mpiko epesaka bino disipilini: Nzambe azali kotalela bino lokola bana. Ezali na mwana mobali oyo tata na ye apesaka disipilini te?"

2 Timoté 3:16-17 – “Makomami nyonso epemami na Nzambe mpe ezali na litomba mpo na koteya, mpo na kopamela, mpo na kosembola, mpe mpo na koteya (koteya) na boyengebene.”

Baebale 12:11 – “Mpo na ntango oyo disipilini nyonso (kopesa etumbu) emonani lokola mpasi [ezali mpenza mpasi ya nzoto te] na esika ya kosepelisa, kasi na nsima ebataka mbuma ya kimya ya boyengebene epai ya baoyo bateyami na yango.”

Baefese 6:4 – «Batata, bósilikisa bana na bino te, kasi bóbakola bango na koteya mpe koteya bango na ntina ya Nkolo (disipilini mpe mateya.

Liloba oyo epemami ezali kolakisa biso matambe oyo esengeli mpo na kobatela bosembo, bomoko mpe boyokani elongo na Nzambe mpe bato:

1. Bakristo oyo basalaka masumu na yo to Nzambe basengeli kopusana penepene na bandeko na bango bakristu mpo na kolimbola ntina nini misala na bango ezali masumu mpo ete bakoka kobongisa banzela na bango.
2. Disipilini esengeli kobanda mbala moko, lobi te, na poso ekoya te, na sanza ekoya te to na mbula ekoya te.
3. Disipilini esengeli kozala ntango nyonso mpe kokoba kino boyamboli ekosalema to kino libaku nyonso ya boyamboli ekosila.
4. Esengeli soko moke te kopesa disipilini na makambo oyo bayoki. Yango wana esengeli ba parties oyo bazali na likambo bameka liboso résolution. Bayebi makambo ya solo kasi bakoki kokanga ntina na yango ndenge mosusu.
5. Esengeli kopesa disipilini epai ya bazwi mpe babola, mibali mpe basi, mpe mibange mpe bilenge kozanga koponapona.
6. Bolingo esengeli ntango nyonso kozala na esika ya liboso.

Disipilini Na Lisangá ya mboka

Lolenge ya malamungu mpo na kopesa mateya/kopesa malako mpe komema mbongwana ezali lolenge ya moto na moto. “Soki ndeko na yo asali yo lisumu, kende koyebisa ye libunga na ye, kati na yo na ye kaka, soki ayoki yo, ozwi ndeko na yo” (Matié 18:15).

Tango moko na moko ebimisaka mbongwana te alors basusu basengeli komikotisa. Mwa moke, mbala mosusu mibale to misato, bakristu oyo bamemyami na mosali mabe mpe lisangá mobimba basengeli kokende elongo na yo epai ya moto oyo asiliki, kasi te moninga na yo oyo andimi yo ntango nyonso, mpo na kolobela ezalela na ye (Matai 18:16).

«Bandeke na ngai, soki moto na kati na bino ayengayenga mosika na solo mpe moto azongisi ye, ayeba ete moto nyonso oyo akozongisa mosumuki na koyengayenga na ye, akobikisa molimo na ye na liwa mpe akozipa ebele ya masumu» (Yakobo 5:19-29).

“Likambo ya nyonso, bólingana na molende, mpamba te bolingo ezipaka ebele ya masumu” (1 Petelo 4:8).

Basaleli ya Nzambe basengeli kosembola bandeke na bango ntango mosusu na likambo oyo ekoki komonana lokola etumbu ya kolekisa ndelo. “Bópetola (petola) levire ya kala” (V7) . “kozala na boyokani te (kosangana) na moto nyonso oyo amemi nkombó ya ndeko soki azali na ngambo mpo na” (v 11) [momeseno ya] lisumu. Lisangá mobimba, baoyo bayangani, basengeli kokutana na ye na miso, kasi te na nzela ya mokanda, na nzela ya e-mail, na mesaje, na nzela ya tweet, na nzela ya telefone to na liyebisi ya bato nyonso. Ezali problème ya ba nkulutu te ezali problème ya lisangá mobimba mpe bato banso basengeli kozala na kati (1 Bakolinti 5 mpe Matai 18:17).

Nini esanganaka te to esanganaka na entail te? Ezali nde kokima, kosolola na bato te, kopesa lialisi te, kopekisa koyangana elongo na libota, kolya te to kolala na libota mpe kotika boninga ya penepene? Ntina ya disipilini ezali ya kosala ete mbongwana na misala ezonga epai ya boyokani na bandeke mpe Nzambe. Lisangá moko te ya lolenge nyonso epekisaka kosolola na ndenge yango kolonga ntina ya kozwa disipilini. Kotika boninga nyonso

ya penepene; lokola, kolya bilei ya bato nyonso te, bilei ya agape, ntango bazalaki kosala Elambo ya Nkolo, ezali likambo oyo ekanamaki.

Elonga ya Action Disciplinaire

Lokola elobamaki liboso ntina ya disipilini ezali kobimisa mbongwana uta na momesano ya kosala masumu mpe mpo na boyokani na Nzambe. Likambo oyo liyangani esalaka nsima ya kobongola motema ezali na ntina mingi. Tángá lisusu toli ya Paulo “Kasi soki moto apesi ngai mawa, apesi ngai mawa te. Na meko moko boye —nalingi te konyata likambo oyo mingi —esili kotungisa bino banso. Etumbu oyo ya bato mingi ezali makasi mpenza mpo na moto ya ndenge wana. Bongo, limbisa mpe libondisá ye, soki te akozinda na mawa na ye oyo eleki ndelo. Yango wana nazali kolendisa bino ete ondimitisa ye bolingo na bino” (2 Bakolinti 2: 5-8). Bolingo ekopekisa ye amona ete azali moklisto ya kelasi ya mibale. Azali mosaleli oyo azongi. Nkolo na ye alingi azala mosali na bokonzi. Baklisto mosusu nyonso basengeli kolendisa mpe kosalisa ye mpo akóma mosaleli ya Nzambe ya sembo mpe ya kobota mbuma. Soki ndeko mobali oyo abongoli motema apesameli nzela te ya kosala na Nzoto ya Klisto, Nzoto ebebi mpe esangani te.

Lisumu ya nko

Bokeseni ezali kati na momesano ya kosala masumu mpe kosala lisumu na nko? Ekoki kosalema te ete moto oyo asali moko to mosusu azongisama epai ya Nzambe? Baebele 10:26 . “Mpo soki tozali kokoba kosala masumu na nko (na nko) nsima ya kozwa boyebi ya solo, mbeka mpo na masumu etikali lisusu te.”

Yoane 8:34 “Yesu ayanolaki bango – ‘Ya solo, solo, nalobi na bino, moto nyonso oyo azali kosala masumu azali moombo ya lisumu.’”

Komitika na komekama ekómisaka moto moombo to momesano ya kosala masumu nde emonisaka ezalela ya moto? Ezali te kotika kasi momesano ya lisumu, mposa ya kokoba mpe koboya kobongwana, nde ebimisaka boombo ya lisumu. Ezali lolenge ya bomoi. Na boye ntango bazali naino koyangana elongo na basantu; mosumuki oyo abongoli mitema te asengeli kozala ye moko na ntango ya kolia bilei na bango ya lisanga (bilei ya agape to elambo ya bolingo) kolia uta na mesa ya Nkolo, mosala oyo ezali kokundolisa bango mbeka ya makila ya Klisto oyo epesami mpo na bolimbisi na bango.

Mituna

1. Ntina ya disipilini ya lingomba ezali ya kozongisa ndeko mobali na boyokani na Nzambe.
T. ___ F. ___ .
2. Tango ndeko asali yo masumu processus ya liboso ya kozongisa relation na bino eza nini?
 - a. ___ Mema baninga na yo pe confronter ye
 - b. ___ Yebisa bankulutu ya lisangá
 - c. ___ Yebisa lingomba mobimba mpo ete bakoka kolongola bondeko
 - d. ___ Kende epai na ye mpe solola na kimia mokakatano yango
3. Kozala na boyokani te na ndeko mobali ya masumu oyo aboyi koyambola elimboli kozala na boyokani ya lolenge moko te.
T. ___ F. ___ .
4. Likambo nini moklisto asengeli kosala ntango ndeko oyo asundolaki Nzambe abongoli motema mpe azongi?
 - a. ___ Boyei malamumu kasi bopekisa mosala na ye
 - b. ___ Boyamba ye kasi bozala na boyokani moke
 - c. ___ Koyamba ye mpe kolendisa ye na koluka mwa mosala mpo na ye na kati ya Nzoto.
5. Mbeka nini ekoki mpo na moklisto oyo azali kokoba kosala lisumu na nko?
 - a. ___ Klisto

b. ___ Moko te